PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 32 (131) Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, poniedziałek 11 czerwca 1928 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

Z. S. R. R. A POLSKA.

Izwiestja 8.VI w art. wst. omawiając notę rządu polskiego zaznacza, że społeczeństwo sowieckie jest b. ciekawe tego, w jaki sposób rząd polski zamierza wprowadzić w życie swą decyzję od zabezpieczenia na przyszłość dobrosąsiedzkich stosunków polsko-sowieckich. W ostatnich czasach stosunki te rozwijają się w atmosferze zatrutej. Na dowód powyższego twierdzenia autor cytuje następujące fakty: 1) wystąpienie „Czasu" i instancji krakowskich przeciwko poselstwu sowieckiemu w Warszawie, 2) publiczne zebranie dla uczczenia pamięci Petlury przy udziale urzędowych osobistości polskich, 3) ostatnie mowy w Sejmie niektórych posłów, — nawołujące — zdaniem autora, do ataku na Z. S. R. R. „Przy uwzględnieniu powyższych faktów nota polska nie może wydawać się zadawalająca. Nie chodzi tu o samą treść noty. Słowa noty polskiej mogą uspokoić społeczeństwo sowieckie jedynie pod warunkiem, iż słowa będą poparte czynami. Prasa sowiecka niejednokrotnie wskazywała, że — pomimo formalnych zapewnień rządu — polskie ciemne elementy mają możność i nadal wprowadzać w życie, na terytorjum polskiem swe plany prowokacyjne". Należy podkreślić — pisze autor, — że niektóre kroki rządu polskiego, uważane przezeń za pozytywne czynniki w walce ze brodniczemi żywiołami, faktycznie mogą mieć wyniki negatywne. Jako przykład, autor cytuje uwolnienie i wydalenie z granic Polski Siemionowa, — co pozwoli mu zatrzeć ślady swej działalności. W dalszym ciągu autor pisze, że próba uczynienia rządu sowieckiego odpowiedzialnym za oddzielne wystąpienia prasowe jest nie na miejscu. Rząd Z. S. R. R. nie może być odpowiedzialny nietylko za to, co pisze prasa prowincjonalna, lecz nawet za to, co pisze prasa stołeczna. Okoliczność, iż nota polska broni bez wszelkich zastrzeżeń prasy polskiej — tylko wzmacnia argumenty sowieckie co do konieczności bardziej praktycznego ujęcia ze strony polskiej sprawy uzdrowienia stosunków polsko - sowieckich.

Prawda 8.VI w art. wst. pod nagł. „Czekamy na stanowcze środki", omawia notę rządu polskiego i pisze, że kroki podjęte dotychczas przez rząd polski nie miały żadnych praktycznych wyników. Od czasu zamachu Wojciechowskiego upłynęło dość czasu, by rząd polski zdążył już „pociągnąć winnych do odpowiedzialności i uniemożliwić na przyszłość takie przestępstwa". Rząd polski zaś przed ukończeniem śledztwa o zamachu usuwa z granic Polski Siemionowa. Takiego zarządzenia pod żadnym pozorem nie można uważać za posunięcie, skierowane przeciwko emigracji rosyjskiej. Autor pisze o wypuszczeniu na wolność 9 emigrantów, aresztowanych w związku z zamachem, i niezamknięciem dotychczas „Komitetu rosyjskiego", przyczem zaznacza, że wszystkie powyższe fakty wykazują rozbieżność pomiędzy słowami i czynami rządu polskiego, i zmuszają opinję sowiecką do zajęcia wobec ostatniej noty polskiej wyczekującego stanowiska. W dalszym ciągu autor podkreśla, że w ostatnich czasach w Polsce daje się zauważyć wzrost agresywnych i wrogich wobec Z. S. R. R. tendencyj. Autor powołuje się na art. znanego dyplomaty polskiego, ukrywającego się pod pseudonimem „Spectator". Obecnie te tendencje, — określane przez dziennik jako powrót do nastrojów z 1920 r. znalazły swój wyraz w Sejmie, gdzie otwarcie się mówiło o rewizji granic między Polską i Z. S. S. R. Należy również wskazać na wystąpienia min. Zaleskiego przeciwko monopolowi handlu zagranicznego oraz na jego „rozminięcie się z prawdą historyczną", w związku z traktatem ryskim. Wzrostu wrogich nastrojów w Polsce nie można nie łączyć z niesłabnącemi wysiłkami imperjalizmu brytyjskiego w kierunku stworzenia antysowieckiego bloku. Tajemnicza podróż gen. Konarzewskiego, przyjazd wojennej delegacji rumuńskiej do Warszawy — są to wszystko oddzielne etapy tej gry, b. niebezpiecznej dla pokoju świata. Nawiązując do ustępu noty polskiej, w którym jest mowa o wystąpieniach prasy sowieckiej — autor pisze, że można tylko sobie życzyć, by prasa polska, która stwarza dokoła przedstawicielstwa Z. S. R. R. w Warszawie atmosferę, sprzyjającą zamachowi, chociażby w pewnym stop-

niu naśladowała „ton i zachowanie się“ prasy sowieckiej.

Trud 8.VI, omawiając notę ministra Patka, wyraża przekonanie, że nota ta nie daje żadnej gwarancji bezpieczeństwa osobistego członkom poselstwa sowieckiego w Polsce. Rząd polski musi wykazać czynami swoje pragnienie utrzymania dobrych sąsiedzkich stosunków z Sowietami, inaczej będzie trwała w dalszym ciągu sytuacja obecna, pełna ciągłych konfliktów.

Raboczaja Gazeta ocenia kroki rządu polskiego w stosunku do emigrantów rosyjskich jako zupełnie niewystarczające. Odpierając wymówki, które nota czyni prasie sowieckiej, pismo stwierdza: Pretensje noty polskiej do prasy sowieckiej są poprostu śmieszne, jeżeli się weźmie pod uwagę to, co wypisuje prasa polska, na łamach której znajdują się jawne wezwania do aneksji Ukrainy.

Raboczaja Moskwa pisze: Jeżeli sądzić według noty polskiej, rząd polski nie uznaje żadnej swojej winy, ani też żadnych luk w swojej polityce w stosunku do spiskowców antysowieckich. Pewnem jest, że ciągłe zbrodnie, popełniane przeciwko Sowietom na terytorjum Polski są możliwe tylko dlatego, że są tam tolerowane, a może nawet popierane.

U. S. R. R. A POLSKA.

Dyskusja budżetowa w Sejmie polskim oraz przemówienia przywódców Klubu Ukraińskiego znalazły oddźwięk w prasie sowieckiej. Niemal wszystkie pisma, wychodzące na Ukrainie Sowieckiej, umieściły artykuły, nacechowane wrogiem stanowiskiem nietylko do rządu marszałka Piłsudskiego, lecz również i do ukraińskiej reprezentacji parlamentarnej.

Proletarska Prawda 2.VI (Kijów) z oburzeniem zaznacza, że prezes UNDA, Dymitr Lewicki, podczas dyskusji budżetowej postawił sprawę ukraińską w ten sposób, iż nie pozostaje żadnej wątpliwości co do nieprzejednanego stanowiska polityków ukraińskich do Z. S. R. R.

Hasło niepodległej Ukrainy zjednało obecnie różne kierunki polityczne społeczeństwa ukraińskiego w Polsce. Twierdzenie Lewickiego, że sprawa ukraińska jest sprawą międzynarodową — skierowana jest w pierwszym rzędzie przeciwko jedności Z. S. R. R. Omawiając przemówienia Dąbskiego i socjalisty Czapińskiego, „Proletarska Prawda“ zaznacza, że są one charakterystyczną oznaką nastrojów miarodajnych polityków polskich.

A ponieważ liczne wpływowe pisma polskie zajęły również wyraźne stanowisko w zagadnieniu ukraińskiem, przeto, — zdaniem pisma sowieckiego, — nie może już być dalszych wątpliwości co do celów polityki polskiej na Wschodzie.

„Proletarska Prawda“ kończy zapewnieniem, że pracujące rzesze Ukrainy Sowieckiej i całego Z. S. R. R. nigdy nie dopuszczą do oderwania Ukrainy od Związku, a plany sowieckie napotkają na stanowczy opór.

Komsomolec Ukrainy (Charków) komentuje przemówienie Lewickiego w ten sposób, że wysunięte przez niego żądanie rewizji granic wschodnich Polski nietylko że nie oznacza dążenia do oderwania prowincji ukraińskich od Polski i wcielenia ich do Ukrainy Sowieckiej, lecz wręcz przeciwnie — jest ono skierowane przedewszystkiem przeciwko jedności Z. S. R. R.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

LOS PRZYWÓDCÓW OPOZYCJI. Prawda 7.VI ogłasza komunikat C.K.K. partji, podpisany przez jej prezesa Jarosławskiego. Z komunikatu wynika, iż C.K.K., po rozpatrzeniu deklaracji wykluczonych z partji przywódców opozycji Safarowa, Wardina, Tarchanowa, Naumowa, Babiczewa, Wujowica i Budzińskiej uznała, że deklaracje te nie odpowiadają warunkom, postawionym opozycji przez XV zjazd partji. Wobec tego nie odniesie złożenie tych deklaracji pożądanych dla przywódców opozycji skutków.

PRACE AKADEMJI KOMUNISTYCZNEJ. Prawda 7.VI donosi, że prezydjum akademji komunistycznej w Moskwie uznało konieczność utworzenia nowej sekcji, która badać będzie teorję i praktykę międzynarodowego komunistycznego ruchu kobiecego. Na czele tej sekcji staną: Klara Cetkin, Tenenbaum, Smidowicz i inni. Jednocześnie rozpocznie swe prace komisja dla zbadania dziejów religji w życiu ludzkości.

NOMINACJA P. SOKOLNIKOWA. Wieczerniaja Moskwa 2.VI donosi, iż p. Sokolnikow otrzymał nominację na stanowisko prezesa zarządu sowieckiego syndykatu naftowego.

WYKLUCZENIA Z PARTJI W SMOLEŃSKU. Wieczerniaja Moskwa 2.VI donosi, że sekretarz komitetu gubernjalnego partji w Smoleńsku Pawluczenko oraz członkowie tego komitetu Panfiłow, Aleksiejenko i Mielnikow zostali wykluczeni z partji. Wykluczenie to jest skutkiem wykrytych w organizacji partyjnej w Smoleńsku nadużyć.

ŻYCIE GOSPODARCZE.

ULGI W PODATKU ROLNYM W BSRR. Orka 2.VI donosi, iż rada komisarzy ludowych BSRR zatwierdziła uchwałę o ulgach w podatku rolnym na 1928/29 rok finansowy. Zgodnie z uchwałą gospodarstwa, uprawiające len, uzyskują 50% zniżki z wymiaru podatku. Zupełnie zwolnione będą od podatku gospodarstwa uprawiające koniczynę, łubin i seradelę.

POZIOM CEN NA RYNKU SOWIECKIM. Prawda 7.VI omawia zagadnienie poziomu cen na wewnętrznym rynku sowieckim. Podniesienie się te-

go poziomu stanowiło 0,4% w marcu r. b. oraz 1,3% — w kwietniu. Najbardziej dotknięta drożyzną jest dziedzina artykułów spożywczych, które zdrożały w ciągu wymienionych dwuch miesięcy o 3,1%. Jeszcze bardziej zdrożał chleb — o 3,8%. Liczby te dotyczą handlu państwowego. W handlu prywatnym wzrost cen chleba w ciągu wymienionych dwuch miesięcy stanowił 11,3%. Dalszy wzrost cen trwa. Wobec tego należy zwrócić uwagę na sytuację na rynku zbożowym i przedsięwziąć kroki dla jej uregulowania.

KOMUNIKACJA LOTNICZA Z NIEMCAMI. Izwiestja 8.VI donosi o otwarciu nowej linji komunikacji lotniczej pomiędzy Leningradem a Berlinem przez Tallin—Rygę—Królewiec i Gdańsk. Linja ta utrzymywana jest przez niemiecko-sowieckie towarzystwo „Deruluft".

KOMUNIKACJA LOTNICZA W ZSRR Z PERSJĄ. Włast Truda 15.V donosi, iż towarzystwo „Ukrwozduchput" rozpoczęło eksploatację stałej komunikacji lotniczej pomiędzy Rostowem nad Donem a Teheranem. Samoloty towarzystwa kursują na tej linji codziennie prócz niedziel i zatrzymują się w Armawirze i Baku. Narazie przewożeni są pasażerowie, przewóz towarów i poczty odbywa się w ilościach ograniczonych. Podróż z Rostowa do Teheranu trwa 42 godziny.

POLITYKA SOCJALNA I ZAWODOWA.

JEDNOLITY PODATEK ROLNY W ZSRR. Trybuna Radziecka 3.VI omawia kwestję wprowadzenia jednolitego podatku rolnego w ZSRR z punktu widzenia sowieckiej polityki socjalnej. Zdaniem pisma polityka podatkowa państw kapitalistycznych „zwala cały ciężar podatkowy na plecy mas pracujących". Polityka zaś władzy sowieckiej powinna tamować rozwój czynników kapitalistycznych w państwie i służyć jako narzędzie rozwoju gospodarki socjalitycznej. Wymiar podatku rolnego na całem terytorjum ZSRR wynosi w bieżącym roku gospodarczym 400 miljonów rubli. 35% biedniejszych gospodarstw wiejskich zwolnionych będzie od podatków zupełnie. Są to gospodarstwa, których dochód roczny nie przekracza 150 rubli. 47% ogólnego wymiaru podatku zapłacą gospodarstwa zamożnego włościaństwa t. zw. kułaków.

PROBLEMAT 7-GODZINNEGO DNIA PRACY. Ekonomiczeskaja Żizń 26.V omawia problemat 7-godzinnego dnia pracy w przemyśle sowieckim z punktu widzenia polityki socjalnej i gospodarczej. Pismo stwierdza, iż 100 tysięcy robotników i pracowników przeszło już na 7-godzinny dzień pracy. Wysuwa to szereg poważnych zagadnień: zagadnienie racjonalizacji produkcji przemysłowej, zwiększenia wydajności pracy i kwalifikacji pracowników i robotników. Rozstrzygnięcie tych zagadnień wymaga od sowieckich instytucyj gospodarczych stałego badania wyników wprowadzenia 7-godzinnego dnia pracy i płynącego z tych wyników doświadczenia. „Badajmy doświadczenie 7-godzinnego dnia pracy", — słowa te powinny się stać hasłem zainteresowanych w tej kwestji instytucyj sowieckich.

SPRAWY KOŚCIELNE.

UWOLNIENIE METROPOLITY KRUTICKIEGO. Słowo 5.VI podaje, że metropolita Piotr Kruticki, zastępca zmarłego patryarchy Tichona na stanowisku głowy cerkwi prawosławnej w Rosji, odzyskał wolność. W najbliższej przyszłości opuszcza metropolita wyspę He, na której był internowany, i udaje się do Tobolska, gdzie zamieszka.

DUCHOWIEŃSTWO KATOLICKIE W ARMENJI. Zaria Wostoka 17.V podaje, iż katolicki ksiądz Ter-Pogosian w Armenji prowadził wśród ludności wsi Escia propagandę przeciwsowiecką. Administrator apostolski djecezji ormiańskiej ks. biskup Bagracian potępić miał działalność Ter-Pogosiana. Pismo sowieckie nie wierzy jednak szczerości biskupa Bagraciana i grozi, iż wrazie stwierdzenia jego nieszczerości, pociągnie ono za sobą represje w stosunku do duchowieństwa katolickiego w Armenji.

NOTATKI I INFORMACJE.

RÓŻNE.

PRZESIEDLANIE POLAKÓW NA CHERSOŃSZCZYŹNIE. Sierp 27.V podaje, iż centralna komisja mniejszości narodowych w C. K. W. sowietów USRR zaproponowała chersońskiemu wydziałowi rolnemu wydzielenie 100 działek pod zagrody dla przesiedlenia włościan polaków z innych miejscowości USRR. Przesiedlanie odbywać się będzie zgodnie z istniejącemi w tej sprawie przepisami. Zagrody polskie na Chersońszczyźnie tworzyć będą kolonje polskie, co ułatwi organizację szkół z językiem wykładowym polskim i sowietów z polskim językiem administracyjnym.

PROCES POLAKA W ZSRR. Trybuna Radziecka 27.V donosi, iż chersoński sąd okręgowy skazał na karę śmierci polaka Wyrzkowskiego pod zarzutem kontr-rewolucji. Przyjmując pod uwagę, iż zarzucane Wyrzkowskiemu przestępstwo popełnione było w 1918 roku, zastosował sąd amnestję i zastąpił rozstrzelanie przez 10 lat więzienia i konfiskatę całego majątku.

ARTYKUŁY NIEUWZGIĘDNIONE.

Prawda 7.VI. Nowy krok w twórczości przemysłowej.— O zaopatrywaniu miast sowieckich w materjały budowlane. — Żywy wróg. (O wyższej ukraińskiej uczelni teologicznej w Kijowie). — O stosunkach w komisarjacie ludowym oświaty. (Art. Gastiewa). — Sprawozdanie komisarjatu ludowego inspekcji robotniczo - włościańskiej o budowie elektrowni w Z. S. R. R.

Słowo 5.V. Stosunki rosyjsko - polskie. (Art. Biełocwietowa na temat wynurzeń p. Pasmanika w piśmie „Za Swobodu).

Ruś 6.VI. O poglądach p. Pasmanika na zagadnienie stosunków polsko-rosyjskich.

Zak. Gr. Prac. Dr., S. z. o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40

Drukowane na prawach rękopisu.